

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Controversiarvm Omnivm Hvivs Ævi Lvthero-Calvinisticarvm Libri Tres

Coppenstein, Johann Andreas

Mogvntiæ, 1627

LIX. An fides esse possit sola, sicq[ue] justificare sola?

urn:nbn:de:hbz:466:1-35233

operatur, caritatis est. 2. Æger inclinatur, non necessitatur ad amandum medicum sui causa magis, quam medici. 3. Nil concludit dissimillimū: nā Dei filius & Spiritus Sanctus sunt vnus Deus.

VI. Fidem & opera caritatis volunt esse coniuncta: ergo iustificatio pendet à fide & caritate: sicque nemo certus esse salutis potest, qua in certitudine iustificationem ponunt; foret etiam impossibilis iustificatio.

DICO AD I. II. III. IV. V. VI. VII. VIII. Rectè singula concludunt de fide viua, seu formata per caritatem: at malè de fide per se, seu informi. Nam illa nequit esse absq; caritate; hæc est virtus vna certa per se, specie ab aliis distincta.

QVÆSTIO LIX.

An fides esse possit sola: Sicque iustificare Sola?

ILVTHERO-CALVINISTÆ negant posse.

LVTHERVS ad Gen. 15. Scio has virtutes esse insignia Dei dona: Scio fidem sine his Donis non existere. Sed quæstio est, quid cuiusque proprium est. Ecce. Quid facit sola fides? Apprehendit remissionem, credit promittenti Deo, Deo porrigenti aliquid ad mouet manum, accipit: hoc proprium solius fidei est. Sic & Brentius, Kemnit &c.

CALVINVS in Antid. less. 6. Can. 11. Sola fides est, qua iustificat: Fides tamen qua iustificat, non est sola. Sicut calor solus solus est, qui terram calefacit; non tamen calor solus est, sed cum splendore. Sic & Melanch. in Locis, & in Apolog. Confes.

AUTOR. Fides esse sola potest.

1. Quia sic Lutherus in Gal. 2. Fides sine, & ante caritatem iustificat. Et in disput. An opera faciant ad iustif. ait, Fides: nisi si sine vllis etiam minimis operibus, non iustificat. Vbi, quam hæc malè

hærent prædictis ab ipso? CALVINVS in Antid. less. 6. can. 28. Faretur, inter grauissimos lapsus manere semen ali- quod fidei viua. At peccata pugnant è diametro cum caritate; ecqui ergo inter eos cum hac fides esse potest? Ergo non potest non esse sola.

2. Quia Sectarij fides potest iustificare sola; ideo & esse sola dici debet iisdem: nam ex essentia rei sua cuiusque manat proprietates que fidei est iustificare, vt volunt.

3. Si fides ideo esse sola non possit, vt volūt Sectarij, quia necessario profert fructus bonos dilectionis & virtutū; ergo fides esse, diciq; esse debet prior dilectione; vt causa suo effectu: idque prior tempore & naturā: ac proinde sola. Si prior est, ergo & iustificatio id est, cum iustitia est coniuncta prius, quam cum dilectione: Sicque homo erit iustificatus, & sceleratus; viuens & mortuus: Quia iustus ex fide viu- uit: Et tamen qui non diligit, manet in morte: 1. Ioan. 2. Quod absurdum. Si verò fides nec naturā prior vel esse, vel intelligi potest sua iustificatione cum, (vt ipsi volunt) sint relatiua, (que se mutuò ponunt & tollunt,) Deus iustificans, & fides iustificationem accipiens. Quare fides, vt sola iustificare fingitur absurde; sic & non esse posse sola fingitur absurde.

Hactenus de *Esse posse solam*: Porro de *Non iustificare solam*.

II. LVTHERANI & CALVINIANI contendunt, Fidem iustificare solam; et si esse non possit sola.

SVADENT istis præcipuè. 1. Quia Scriptura docet, iustificare solam; ergo credendum, licet nulla causa detur alia.

2. Quia sic placuit iustificatori Dei iustifica-

Iustificationem donare cum sola conditione fidei.

3. Quia natura fidei est solius, Apprehendere iustificationem, Applicare nobis, & facere nostram.

AUTOR. Si fides à cæteris virtutibus separetur, haud dubiè iustificare non poterit vt Sectarij volunt: ergo sola iustificare Non potest. Sequela constat: quia sine virtutibus *Esse* non potest sola, vt volunt: ergo nec sine iis *iustificare sola*. Quia volunt fidem *RELATIVE* iustificare; ergo, posita fide, simul & Iustitia ponitur: Relata enim nec esse, nec intelligi sine altero queunt. Ideo fatentur Sectarij & profitentur, per omne peccatum amitti fidem: sicut per fidem poni in homine iustitiam. Quod vtrumque est perinde erroneum.

2. Deinde si fides sola iustificat, quia relative iustificat, vt volunt; esse in homine nequit, quin & iustitia insit; at hæc sine dilectione esse nequit: Qui enim non diligit, manet in morte: Ergo fieri nequit vt fides sine dilectione iustificet; ac proinde nõ sola iustificat.

3. Si sola sine virtutibus iustificare posset, posset etiam cum vitiis iustificare: Nam vt soli iustificanti nil prorsus virtutes; ita nec desunt vitia: quia hæc & illæ per accidens ei iunguntur: At sic iustus foret, qui odisset Deum peccator & proximum. Nec igitur fides iuncta vitijs, nec disiuncta à virtutibus iustificat.

Dico AD I. *Vocem sola* intrusit in Rom. 3. Lutherus. Nec ei æquivalentia sunt ista, Rom. 3. *Arbitror hominem iustificari per fidem, sine operibus*. Et, *iustificati gratis per gratiam ipsius*. Quia *fides*

sine operibus non est *Sola fides*. i. Si enim excluderentur omnia opera; iam ipsa fides quoque exclusa foret, vt quæ sit opus, Ioan. 6. *Hoc est opus Dei, vt Credatis*. &c. Vnde S. *Aug. l. de predest. c. 7.* ait fidem nõ distingui ab operibus, quod ipsa sit opus gratiæ Dei primum, vnde cætera manant. Itaque iustificari ex fide est iustificari ex opere, at Sectariis iustificari ex fide est iustificari sine opere: quod implicat.

Item: Est lex fidei, Rom. 3. At si fides iustificas excludit omnia opera legis; ergo excludit & fidei legem, quæ est ipsa fides sicque ex fide iustificari erit sine fide iustificari, quod implicat. Illud *gratis* excludit merita quæ sunt nobis ex nobis: non quæ sunt nobis ex dono Dei.

AD II. Id apertis repugnat Scripturis docentibus impium iustificari, *Ezech. 18.* per pœnitentiam, per baptismum, *Ioan. 3.* &c. aliasque virtutes; vt suprâ liquet quæst.

AD III. Apprehensio specie distinguitur à iudicio rem apprehensam diiudicante; estque Cognitio rei in intellectu; at ea cognitio apprehensiva præexigitur ad fidem; ergo non est proprie ipsa fides, nam & infideles possunt mysteria fidei apprehendere, & tamen non credere. Quare fides consistit in iudicio, non in apprehensione.

2. Deinde; Apprehendere fidem, nondum est habere eam, nisi obiectivè solum: at ita amor & gaudium apprehendunt, ait S. *Aug. l. 8. Conf. c. 2.* neque tamen idcirco iustificant. Si igitur, dum amo & gaudeo me esse iustum; non ideo sum iustus; ita dum

credo me esse iustum; sum iustus apprehensue.

3. Nec Applicatio iustificat; quia fieri eam per Sacramenta volunt; quibus priorem esse fidem oportet. At Lutherus l. *Capt. baby. c. de Baptis. & in Asfert. art. 1. 2. 6.* asserit, *Sacramenta non iustificare, sed solam fidem, ut instrumentum apprehendens iustitiam.*

At sic apprehensa fides est opus seu actio: ergo opere iustificamur.

INSTANT, Rom. 3. excludi opera, non ut opera, sed ut merita.

Ergo similiter non debet excludi dilectio, spes, &c. à iustificando: Proinde non sola fides iustificat.

INSTANT porro. Virtutes eæ excluduntur sub ratione meriti, uti & fides; at fides, quæ est apprehendens iustitiam, non excluditur à iustificando.

At fides propriè est iudicium; impropriè est apprehensio, sed non magis quam amor, gaudium: atqui hæc apprehendendo non iustificat; ergo nec fides. Quod si fidem esse fiduciam velint, hanc melius dilectio apprehendit, quam fides; nam magis illa venit, quam hæc.

QVÆSTIO LX.

An fides sola iustificet relatiue tantum, & non per modum meriti, aut causa?

LUTHERANI & CALVINIANI iuxta affirmant, fidem solum relatiue iustificare, id est, sic ut ea credendo accipiat, quod Deus offert promittendo. Apprehendit autem ut causa instrumentalis; & ad apprehensionem nihil in nobis concurrat actiue, sed tantum passiuè. Vide supra quæst.

Idque, addit Scharpius in *Cursu Theolog.*

sect. 22. q. 7. non virtute aut merito suo fides facit, nec ut est qualitas in nobis: sed correlatiue. In fœdere enim duo sunt:

1. Substantia, ut iustitia & salus oblata.
2. Conditiō, ut Fides apprehendens & applicans. *Sola*, particula exclusiua additur, non ad separandas alias virtutes à fide, seu fidei; à quibus separari non possunt: sed à Causando iustificationem, vel ut preparatiōnes, vel merito & dignitate sua.

SVADET ibidem multis Scharpius; sed siculneis telis urget; quæ in scopum tendunt solius fidei iustificantis docendæ.

At directè docent *unam fidem iustificantem*, ac minimè *solam*. Sicque aliud moluntur; aliud consequuntur. Nec quid affert noui in re; sed erambendecies recoctam, Lector, si vel theologaster, iudicet æquus: satque liquent è dictis *quæst. 57. 58.*

AVTOR. Fides iustificat, Non solum patet supra; Nec relatiue solum, & per modum instrumenti: sed per modum causæ, dignitatis ac Meriti, improtrando ac promerendo: teste S. Scriptura.

I. Scripturæ docent Fidem esse causam iustificationis, dum dicunt Rom. 3. *Hominem iustificari PER fidem.* Ro. 5. *Iustificati Ex fide.* Vbi per, & ex causa significant; sicuti Ro. 3. 4. Gal. 2. 3. &c. ubi negat hominem iustificari per opera, legem, ex operibus, seu lege. Ita S. Aug. *præfat. in Psal. 31.* Nam & Alii in rebus per Scriptum EX, & PER significant veram causam; ut Iustificati per Christum, per Sanguinè, per mortem. Heb. 11. *Sancti per fidem vicerunt regna.*

II. Probant id loca, quæ testantur, fidem esse in: tium iustitiæ, sicque causam formalem inchoatam iustificationis.